

KVALITETSDEKLARATION

Övergång gymnasieskola – eftergymnasiala utbildningar

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Befolkningens utbildning

Produktkod

UF0542

Referenstid

Gymnasieavgångna 1991–2021

Övergång till högskola tom läsåret 2021/22

Övergång till yrkeshögskola, folkhögskolans särskilda kurser samt konst- och kulturutbildningar t.o.m. läsåret 2020/21

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistik användares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.3 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
4.2 Coronapandemins påverkan på statistiken	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sammanvändbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	11
F Historik	11
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med undersökningen är att beskriva hur många och hur stor andel av dem som avslutar gymnasieskolan som väljer att studera vidare i universitets- och högskoleutbildning inom 1-10 år, alternativt studerar vidare vid folkhögskolans särskilda kurser, yrkeshögskola eller konst- och kulturutbildningar inom 1-5 år. Statistiken bygger på sambearbetningar mellan flera totalräknade register som är framställda för officiell statistik.

Statistiken används huvudsakligen för att få en övergripande bild över övergången till eftergymnasiala studier. Statistiken används också till regionala uppföljningar och jämförelser eller jämförelser över tid.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistikanvändare är Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, Skolverket, Myndigheten för yrkeshögskolan, Folkbildningsrådet, regioner och kommuner, gymnasieskolor/högskolor/utbildningsanordnare och folkhögskolor, studerande, massmedia och allmänheten.

Ett aktuellt exempel där statistiken använts är en del av en föreslagen indikator om övergången mellan olika utbildningsnivåer i form av en tidserie på 10 år som publiceras i budgetpropositionen.

Några statistikanvändare är representerade i myndighetsgemensamma användarråd för utbildning.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken innehåller huvudsakligen information om andelen som övergått från gymnasieskolan till högskolan, yrkeshögskolan, konst- och kulturutbildningar eller folkhögskolans särskilda kurser under angiven tidsperiod, vilket alltså utgör målstorheterna.

1.2.1 Objekt och population

Statistikens målpopulation utgörs av elever som avlagt gymnasieexamen vid gymnasieskolor läsåren 2013/14-2020/21 samt av elever som slutfört gymnasieskolan med slutbetyg eller annat motsvarande betyg, läsåren 1990/91-2012/13.

Intressepopulationen utgörs av elever med examen/slutbetyg från gymnasieskolan. Observationsobjekten stämmer överens med målobjekten då de är av samma objektstyp, dvs. elever.

1.2.2 Variabler

Målvariablerna, som överensstämmer med observationsvariablerna, är indikationsvariabler som innehåller uppgifter om eleven har bedrivit studier på universitet eller högskola, folkhögskolans särskilda kurser, konst- och kulturutbildningar eller yrkeshögskola.

Målvariablerna överensstämmer med intressevariablerna då statistikens användare inte har uttryckt intresse för andra variabler än de ovanstående målvariablerna.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska mått som anges är antingen andelar eller antal.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas fördelat på kommun, län och kommungrupper; både utifrån var eleverna bodde när de gick ut gymnasieskolan och utifrån var gymnasieskolan är belägen. Därutöver redovisas statistiken fördelat på gymnasieprogram och typ av huvudman i gymnasieskolan, kön, nationell bakgrund, föräldrarnas utbildningsnivå, behörighet för vidare studier och betyg i gymnasieskolan samt kombinationer av dessa.

1.2.5 Referenstider

Uppgifter om gymnasieskolan avser läsår. Boendekommun avser den 31 december under det läsår som eleven avslutar gymnasieskolan. Påbörjat högskolestudier, folkhögskolestudier, konst- och kulturutbildningar eller yrkeshögskolestudier avser läsår efter avslutad gymnasieskola, och redovisas 1-10 läsår efter gymnasieskolan för högskolestudier och 1, 3 och 5 läsår efter gymnasieskolan för övriga eftergymnasiala utbildningsformer. För aktuella läsår för gymnasieavgångna denna produktionsomgång se 1.2.1.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken är registerbaserad och tas fram via sambearbetningar av flera register. Statistikens tillförlitlighet beror därför på kvaliteten i de register som sambearbetas vid statistikframställningen. För mer information hänvisas till dokumentationer av respektive källa:

- Gymnasieskolans betygsuppgifter (www.scb.se/UF0102)
- Registret över totalbefolkningen/Befolkningsstatistik (www.scb.se/BE0101)
- Studenter och examina i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå (www.scb.se/UF0205)
- Studerande och examinerade i yrkeshögskolan (www.scb.se/UF0701)
- Studerande i konst- och kulturutbildningar (www.scb.se/UF0702)
- Deltagare i folkhögskolan (www.scb.se/UF0601).

Inga osäkerhetsintervall redovisas för statistiken.

2.2 Osäkerhetskällor

Eftersom statistiken är registerbaserad finns det inga större osäkerhetskällor för produkten. Vid samkörning av flera register, där några är levande och några frysta, finns dock risken att t ex personnummeruppdateringar påverkar matchningen.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen är elever med examen eller slutbetyg eller annat jämförbart betyg från Registret över elever i gymnasieskolan/Gymnasieskolans betygsuppgifter som används som ram, ett register som SCB ansvarar för. Uppgifter om elevers betygsuppgifter eller motsvarade inkommer till SCB från UHR (Universitets- och högskolerådet). Om en skola har elever som erhållit betygsuppgift och detta inte rapporteras via UHR utgör dessa elever en undertäckning i statistiken. Inga studier har genomförts särskilt kring detta men erfarenheten visar att det i förekommande fall rör mycket få elever. Eftersom gymnasieskolor har ett många incitament för att administrera uppgifter om gymnasieexamen korrekt bör risken för eventuella felaktigheter vara liten.

Statistiken redovisar en tidsperiod på 1–10 år efter avslutad gymnasieskola på grund av att ett stort antal gymnasieelever börjar studera vid högskolan långt efter de slutfört utbildningen. Genom att låta statistiken mäta en så pass lång period som upp till 10 år täcks de flesta nybörjarstudenter in i statistiken. Tidigare resultat från registerstudien visar att högst en procent påbörjar högstudier senare än 10 år efter gymnasieskolan. För övergång till folkhögskola, konst och kulturutbildningar samt yrkeshögskola redovisas endast övergång inom 1, 3 och 5 år, eftersom dessa uppföljningstidpunkter bedöms som mest relevanta av användarna.

2.2.3 Mätning

Statistiken om övergång gymnasieskola–eftergymnasiala utbildningar tas fram genom bearbetningar av uppgifter i tre befintliga statistikregister som bygger på administrativa uppgifter. Uppgifter om elever i gymnasieskolan och studenter i högskolan hämtas in från skolor respektive universitet och högskolor. Uppgifter om deltagare i folkhögskolan samlar SCB in av folkhögskolorna. Uppgifter om studerande i konst- och kulturutbildningar samt yrkeshögskolan lämnas av utbildningsanordnarna till Myndigheten för yrkeshögskolan som i sin tur lämnar uppgifterna till SCB.

Uppgift om övergång till eftergymnasiala utbildningar bygger på:

- registreringar i universitet och högskola. Att vara registrerad behöver dock inte betyda att en person verkligen studerar. Sannolikt innebär detta att övergången gymnasieskola – eftergymnasiala utbildningar överskattas något i undersökningen men ingen särskild studie har genomförts för att undersöka detta.

- studier i folkhögskolan, konst- och kulturutbildningar samt yrkeshögskolan. Här räknas endast personer som faktiskt studerat vid utbildningsformen.

För folkhögskolan mäts deltagande i långa kurser av kursstypen "särskild kurs". Särskild kurs kan bedrivas på olika nivåer – från grundskolenivå till eftergymnasial nivå. År 2021 var det cirka 6 procent av alla deltagare i folkhögskolans särskilda kurser som läst på grundskolenivå, cirka 72 procent läste på gymnasienivå och cirka 22 procent läste på eftergymnasial nivå. Nivåkategoriseringen av kurser inom folkhögskolan görs dels utifrån vilken typ av studiemedel deltagarna kan få och dels utifrån vilka förkunskapskrav som ställs. Merparten av kurserna på gymnasienivå är estetiska kurser. De har stora likheter med de högskoleförberedande konst- och kulturutbildningarna då de också förbereder för konstnärliga utbildningar på högskolan. Därför inkluderas samtliga särskilda kurser oavsett nivå.

För mer information om mätinstrument hänvisas till dokumentationer av respektive källa:

- Gymnasieskolans betygsuppgifter (www.scb.se/UF0102)
- Registret över totalbefolkningen/Befolkningsstatistik (www.scb.se/BE0101)
- Studenter och examina i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå (www.scb.se/UF0205)
- Studerande och examinerade i yrkeshögskolan (www.scb.se/UF0701)
- Studerande i konst- och kulturutbildningar (www.scb.se/UF0702)
- Deltagare i folkhögskolan (www.scb.se/UF0601).

Eftersom uppgiften om boendekommun mäts i mitten av det läsår som eleven avslutar gymnasieskolan, tas ingen hänsyn till flyttningar under vårterminen i gymnasieskolan. Ingen studie har genomförts för att försöka bedöma storleken av denna felkälla för statistiken över boendekommun.

2.2.4 Bortfall

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken. Några enstaka gymnasieexaminerade saknar uppgifter om boendekommun men de är av försumbart antal. För konst- och kulturutbildningar saknas uppgifter för senaste vårterminen, men då i princip samtliga utbildningar påbörjas under hösten bedöms det inte påverka statistiken i någon högre grad.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", till exempel beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de skall inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ

inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Bearbetningen av statistiken över övergång från gymnasieskola till eftergymnasiala utbildningar består i huvudsak av att koppla uppgifter från olika register genom sambearbetning av personnummer. Varje år ändrar knappt tusen personer personnummer på grund av olika anledningar. Den vanligaste orsaken är att felaktig födelsetid eller felaktigt kön registrerats i samband med invandring eller födelse. På grund av personnummerändringar kan en person finnas i register med fler än ett personnummer alternativt i olika register med olika personnummer. Detta skapar problem då flera olika personnummer kan avse samma individ.

Personnummerändringar bedöms ha ringa effekt på resultat för kvinnor och män på totalnivå. I små redovisningsgrupper, till exempel små program eller små kommuner kan personnummerbyten påverka resultatet. Dock bör spridningen av dessa personer över små redovisningsgrupper bidra till att skillnaden ändå inte är så stor.

Utöver ovanstående finns det inga kända bearbetningsfel kvar. Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken kan framställas så snart alla ingående register är klara, vilket innebär att publicering kan göras cirka ett halvår till ett år efter referensperiodens slut.

3.2 Frekvens

Produktion och publicering görs vid två tillfällen per år. I november publiceras uppgifter om övergångar till högskola och universitet. I maj efterföljande år publiceras övergångar till övriga eftergymnasiala utbildningar.

3.3 Punktlighet

Uppgifterna offentliggörs på SCB:s webbplats i november respektive maj. Publicering sker enligt publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik <https://www.scb.se/hitta-statistik/publiceringskalendern/>.

Övergång gymnasieskola–eftergymnasiala utbildningar har historiskt publicerats i enlighet med gällande publiceringsplaner.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Övergång gymnasieskola – eftergymnasiala utbildningar presenteras i form av tabeller och diagram på SCB:s webbplats (www.scb.se/UF0542) samt i *Statistikdatabasen* som också nås via samma webbadress.

Det går även att beställa regionala tabeller med uppgifter om övergång från gymnasieskola till högskola på mer detaljerad nivå. Mer information om kontaktuppgifter finns i slutet av dokumentet.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Statistiken över övergång från gymnasieskola till eftergymnasiala utbildningar, som är registerbaserad, är ämnesmässigt närliggande enkätundersökningen om *Gymnasieungdomars studieintresse* (UF0513), där ett urval av elever i gymnasieskolans avgångsklasser tillfrågas om planer på högskoleutbildning inom 3 år. Vid jämförelse med resultat från den undersökningen visar det sig att många börjar studera vid högskolan långt senare än inom de planerade 3 åren. Därför är referensperioden för den registerbaserade undersökningen på 1–10 år efter avslutad gymnasieutbildning.

Den registerbaserade undersökningen ger också större möjligheter att bryta ner statistik på mindre grupper än vad en enkät gör. Övergångsfrekvens per kommun är något som ofta efterfrågas.

Populationen i den registerbaserade undersökningen hämtas från *Registret över elever i gymnasieskolan/Gymnasieskolans betygsuppgifter* (UF0102) avseende avgångna från gymnasieskolan. Därmed kan uppgifterna sammanvändas med annan statistik som avser denna population.

4.3 Presentation

Statistiken redovisas i form av tabeller, diagram och databastabeller.

4.3 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i denna *kvalitetsdeklaration*. Framställningen av statistiken beskrivs i *Statistikens framställning (StaF)*. Båda dessa dokumentationer är tillgängliga på www.scb.se/UF0542, under rubriken *Dokumentation*.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Under sen höst 2013 upptäcktes en övertäckning i statistiken *Universitets- och högskoleregistret – Studenter och examina i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå* (UF0205). Felet bestod av att studenter som gjort tidigt avbrott från kurs felaktigt var inkluderade i statistiken. En utförlig beskrivning finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0205, i rapporten "Övertäckning i statistiken avseende registrerade och nybörjare på grundnivå och avancerad nivå läsåren 2006/07-2011/12".

Statistiken *Övergång gymnasieskola – eftergymnasiala utbildningar*, årgångarna 2008–2012, korrigerades för ovanstående fel inför publiceringen av årgång 2013. Minskningen av andelen som påbörjat högskolestudier inom tre år efter avslutad gymnasieskola varierade från 0,1 procent år 2008 till 0,4 procent år 2012, jämfört med tidigare publicerade uppgifter. Årgång 2007 är inte rättad. Felet är sannolikt mindre än 0,1 procentenhet för detta år.

Från och med gymnasieavgångsåret 2013/14 får gymnasiereformen GY2011 genomslag i tabellerna. Det innebär att endast gymnasieexaminerade redovisas istället för alla gymnasieavgångna för läsåren 2013/14 och senare.

Uppgifter för yrkeshögskolan och folkhögskolan lades till inför publiceringsåret 2019 och uppgifter om konst- och kulturutbildningar lades till publiceringsåret 2020. Uppgifterna finns från och med publiceringsåret 2020 i statistikdatabasen istället för fast tabellformat (bortsett från två tidsserier).

Produkten bytte inför produktionsåret 2019 namn från *Övergång gymnasieskola-högskola* till *Övergång gymnasieskola-eftergymnasiala utbildningar*.

4.2 Coronapandemins påverkan på statistiken

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Våren 2020 genomförde regeringen satsningar för att öka antalet deltagarplatser i högskola och universitet, då många blev arbetslösa och behövde finna en annan typ av sysselsättning. I och med Coronapandemin ökade andelen övergångar inom både 1 och 3 år. Under läsåren 2021/22 har andelen övergångar åter minskat men är fortfarande på en högre nivå än innan pandemin.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

De variabler som bildar redovisningsgrupper har samma källa för samtliga individer som ingår i undersökningen. Elever som läst programmet International Baccalaureate får dock inte kursbetyg enligt samma skala som elever som läst övriga program, och ingår därför inte i redovisningar som görs efter betygspoäng.

Vid jämförelser mellan kommuner av den andel som övergår till högskolan kan skillnader till viss del bero på olika fördelningar mellan studieförberedande och högskoleförberedande program i gymnasieskolan.

För konst- och kulturutbildningar saknas uppgifter för vårterminen 2019. Det är dock betydligt fler som påbörjar utbildning under hösten vilket innebär att det inte påverkar andelen eller antalet övergångna i någon större utsträckning.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Liknande statistik som i *Övergången gymnasieskola – eftergymnasiala utbildningar* tas fram av Skolverket. Där finns små skillnader jämfört med de värden som SCB publicerar. Skillnaden beror på att Skolverket använder en uppgift om förstagsregistrering i högskolan för högskolenybjörjare som kan ha skett före examen, medan SCB tittar på alla registreringar som skett efter examen.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Avrundningar sker för andelarna i samtliga tabeller. I vissa tabeller avrundas det till en decimal och i andra tabeller till heltal. I tabell 2 avrundas det totala antalet avgångna elever till hundratal.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

Samtliga tabeller som tas fram för produkten övergång gymnasieskola-högskola publiceras på SCB:s webbplats och är officiell statistik.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

Det register som skapas för tabelluttaget existerar endast temporärt under bearbetningen. De källregister som sambearbetas till tabeller om övergång gymnasieskola – eftergymnasiala utbildningar gallras inte. Se respektive kvalitetsdeklaration för

- Gymnasieskolans betygsuppgifter (www.scb.se/UF0102)
- Registret över totalbefolkningen/Befolkningsstatistik (www.scb.se/BE0101)
- Studenter och examina i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå (www.scb.se/UF0205)
- Studerande och examinerade i yrkeshögskolan (www.scb.se/UF0701)
- Studerande i konst- och kulturutbildningar (www.scb.se/UF0702)
- Deltagare i folkhögskolan (www.scb.se/UF0601).

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) eftersom studien är en undersökning som bygger på sambearbetning av redan befintliga register inom SCB.

E EU-reglering och internationell rapportering

Undersökningen är inte reglerad av EU och ingen internationell rapportering görs av övergång gymnasieskola - eftergymnasiala utbildningar.

F Historik

Statistiken över övergång gymnasieskola - eftergymnasiala utbildningar togs första gången fram av SCB för läsåret 1979/80 och publicerades från början i bakgrundsmaterial om högskolan (BoH) och för läsåren 1997/98–2007/08 som tabeller på SCB:s webbplats under *Studenter och examina i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå* (UF0205). Tabeller över övergång gymnasieskola - eftergymnasiala utbildningar (tidigare övergång gymnasieskola - högskola) ingick i även Statistiska meddelanden för statistikprodukten: *Gymnasieungdomars studieintresse* (UF0513) för läsåren 1995/96–2004/05.

För läsåren 2008/09–2009/10 publicerades statistiken i tabellform på webbsidan för UF0513, www.scb.se/UF0513. Från och med läsåret 2010/11 är *Övergång gymnasieskola - eftergymnasiala utbildningar* en egen statistikprodukt under statistikområdet befolkningens utbildning. Från och med 2019 års produktion inkluderas även uppgifter om övergång till yrkeshögskola och folkhögskola, och från och med 2020 inkluderas uppgifter om övergång till konst- och kulturutbildningar

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska Centralbyrån
Kontaktinformation	Sektionen för utbildningsstatistik
Produktansvarig	Annica Wallerå
E-post	Annica.waller@scb.se
Telefon	010 - 479 62 57